

éáóöőÍBalassagyarmati Törvényszék
2660 Balassagyarmat, Köztársaság tér 4.
...../2013/7. szám

A Balassagyarmati Törvényszék dr. Pongó Erik (.....) ügyvéd által képviselt I.r., II. r., III. r. (.....), és (.....) IV. r. felpereseknek – dr. Márton József (.....) ügyvéd által képviselt Erdőbirtokossági Társulat (.....) alperes ellen számadási kötelezettség megállapítása iránt indított perében meghozta a következő

í t é l e t e t:

A törvényszék a felperesek keresetét elutasítja.

Kötelezi a törvényszék a felpereseket, hogy az alperes részére 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg 15.000,- (Tizenötezer) Ft + 27 % ÁFA ügyvédi munkadíjat.

Az eljárás során felmerült perköltségüket a felperesek maguk kötelesek viselni.

Az ítélet ellen a kézbesítésétől számított 15 napon belül fellebbezésnek van helye a Fővárosi Ítéltáblához, amely fellebbezést a Balassagyarmati Törvényszéknél írásban, 3 példányban kell benyújtani.

A felek a fellebbezési határidő lejárta előtt előterjesztett kérelmükben a fellebbezés tárgyaláson kívüli elbírálását kérelmezhetik.

A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, ha az kizárólag a perköltség viselésére vagy összegére, a teljesítési határidőre vagy az ítélet indoklására irányul. A felek kérelmére a Fővárosi Ítéltábla tárgyalást tart.

I n d o k o l á s

A törvényszék az eljárás adatai alapján az alábbi tényállást állapította meg.

A felperesek családtagok. Mindannyian tulajdonnal rendelkeznek az.....-i 046. és a-i 063/3, 065, 066, 068/3 és 039/1. hrsz-ú erdőingatlanokban, és mint tulajdonosok tagjai az alperesi erdőbirtokossági társulatnak.

A felperesek 2012. november 22-én keresetet terjesztettek elő az alperesek ellen számadási kötelezettség megállapítása iránt a Városi Bíróságon, aki 2013. március 8-án jogerőre emelkedett számú végzésével – hatáskörének hiányát megállapítva – a keresetlevelet az eljárásra hatáskörrel rendelkező és illetékes Balassagyarmati Törvényszékhez tette át.

A felperesek a törvényszék felhívására a meg nem határozható pertárgyérték alapján fizetendő 36.000,- Ft eljárási illetéket lerótták és gondoskodtak jogi képviseletükről.

A felperesek kereseti kérelme a fenti ingatlantulajdonaikat érintően az alperesi társulat megalakulásától a jelen időpontig terjedő időszakra vonatkozó számadásra kötelezésére

irányult oly módon, hogy az alperes legyen köteles dokumentumokkal alátámasztottan éves bontásban kimutatni, hogy helyrajzi számonként, fafaj – azon belül is szerfa, tűzifa és gallyfa megosztásban – milyen nagyságú területekről hány m³ fa került kitermelésre, abból hány m³ került a tulajdonosoknak járandóságként, haszonvételként kiosztásra a társulati Alapszabály VII. fejezetének 2/2. pontja szerint előírt jóváhagyó közgyűlési határozatok számainak feltüntetésével; a kitermelt mennyiségekből ugyanilyen bontás szerint mennyi került értékesítésre, a felpereseknek tulajdoni hányadaik alapján ugyanilyen bontásban mikor, milyen mennyiség került kiadásra és általuk átvételre, a fent megjelölt erdőingatlanokat az Alapszabály VII. 2/5. pontja szerinti helyrajzi számos könyvelés alapján milyen és mekkora – számvitelileg is elfogadható – költségekkel terhelte az alperes, a fenti helyrajzi számú ingatlanokban lévő erdőrészekben a számadás időpontjában mennyi a famennyiség nyilvántartott záróállománya, azaz köbméterenként, hektáronként mennyi famennyiség található, a 10 éves üzemtervi leltár, kitermelés, osztás, átvét és záróállomány alapján a számadás szerint van-e és m³-ben mennyi a felperesek tulajdoni hányadaira jutó elmaradt járandósági hátralék szintén helyrajzi számonkénti, évenkénti, fafaj – azon belül is szerfa, tűzifa, gallyfa – bontás szerint, erre figyelemmel annak megállapítását kérték, hogy a tarvágásoknál, végvágásoknál az ésszerű gazdálkodás mellett elvárható, de elmaradt szerfakitermeléssel a felpereseknek mennyi kára keletkezett, és ezen számadás alapján az elmaradt járandóságok, haszonvételek megállapítását és az alperes kötelezését kérték azok utólagos teljesítésére, továbbá az alperes kötelezését kérték a tényleges kitermelésről készítendő kimutatás egybevetésére a 10 éves erdőtervben megadott mennyiségekkel valamint az erdészeti igazgatóságra benyújtott műveleti lapokon szereplő mennyiségekkel az alperes megalakulásától napjaikig, évenkénti, helyrajzi számonkénti és fafaj szerinti bontásban.

Ezen felül az eljárás során felmerült perköltségük megfizetésére kérték az alperes kötelezését.

Kereseti kérelmüket a felperesek azzal indokolták, hogy az alperes közgyűlésein az alperes elnöke részéről elhangzó éves beszámolókból a kitermelés és a kiosztás valamint a költségek pontos adatai teljességgel rendszerint még kérésükre sem kerülnek ismertetésre, az alperes – elnöke útján - nem tesz eleget az erdőbirtokossági törvény által előírt évenkénti vagyoni elszámolási kötelezettségének, nem számol el az erdőben lévő faállományok mennyiségének változásáról, és a közzétett éves beszámolóban sem szerepelnek az erdőállomány naturáliái. Írásbeli kérésük ellenére sem kapták meg az alperestől az általuk tulajdoni illetőségeik vonatkozásában kért elszámolást.

Mindezekre figyelemmel erdőtulajdonuk állapotát nem ismerik és nem tudják ellenőrizni, hogy a kitermelés szerinti járandóságaikat megkapták-e.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Úgy nyilatkozott, hogy sem az erdőbirtokossági társulatról szóló törvény, sem egyéb jogszabály, sem az Alapszabálya szerint nincs az egyes tulajdonosok felé helyrajzi számonkénti, tulajdoni illetőségenkénti elszámolási kötelezettsége. Ezen túlmenően előadta, hogy a felperesek állításával szemben minden évben eleget tett a számadási kötelezettségének azáltal, hogy minden évben határidőben megtartotta a közgyűlést, melyen megfelelő többséggel elfogadta a mérleget és eredményelszámolást, melyeket az illetékes szervek részére megküldött. A felperesek minden közgyűlésen részt vettek. A tulajdonosok a közgyűléseken részletes – számszaki és írásbeli – információt kaptak az alperes működéséről, a költségek alakulásáról és az eredményességről. A kitermelés

mindig a 10 éves üzemterv (erdőterv) alapján történt. A fajárandóság helyrajzi szám alapján került kiosztásra befizetés alapján, és a tulajdonosok járandóságukat mindig a befizetéseiket követően kapják meg. A befizetésről bevételi pénztárbizonylatot kapnak, melyen szerepel a kapott fa mennyisége is, továbbá kapnak egy számlát is, mely a járandóságuk bizonylata. A járandóság kiszállításakor a fuvarozó kap egy szállítási engedélyt, melyet át kell adnia a tulajdonosoknak. A felperesek a 2012. évre többszöri felszólítás ellenére sem fizettek be, ezért nem kaptak arra az évre járandóságot.

Az alperes előadta még, hogy az éves beszámolóban nem köteles szerepeltetni a faállományt, mert az nem az alperes tulajdona; a faállományt a 10 éves üzemterv tartalmazza.

Az alperes az eljárás során felmerült perköltsége megfizetésére kérte a felperesek kötelezését.

A törvényszék úgy ítélte meg, hogy a felperesek keresete az alábbiak miatt alaptalan:

A Polgári Perrendtartás (Pp.) 123. §-a értelmében ha a kereseti kérelem számadási kötelezettség megállapítására irányul, a felperes ezzel együtt kérheti az általa előterjesztett számadás helyességének a megállapítását is. Megállapításra irányuló egyéb kereseti kérelemnek csak akkor van helye, ha a kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szükséges, és a felperes a jogviszony természeténél fogva vagy a kötelezettség lejártának hiányában vagy valamely más okból teljesítést nem követelhet.

Az ezen jogszabályi rendelkezésekhez fűzött miniszteri indokolás szerint a számadási kereset fajtái: a számadási kötelezettség megállapítása iránti kereset, a számadás helyességének megállapítása iránti kereset, a számadási kötelezettség megállapítása és a felperes által előterjesztett számadás helyességének a megállapítása iránti kereset. A megállapítási kereset indításához szükséges külön feltételek (a Pp. 123. §-ának 2. mondata) vizsgálata e pertípusnál nem jogszabályi követelmény. Elszámolási (számadási) kötelezettsége van az ügyvédnek az ügyfelével szemben, a gyámnak és a gondnoknak a gyámhivatallal illetőleg a gyámság vagy gondnokság alatt állt személyekkel, valamint a kézizálog jogosultjának a tulajdonossal szemben.

Az Erdőbirtokossági társulatról szóló 1994. évi XLIX. törvény (Ebtv.) 2. § (1) bekezdése szerint az erdőbirtokossági társulat az erdő művelési ágban nyilvántartott egy vagy több földrészlet tulajdonosai által az erdőgazdálkodási tevékenységgel összefüggő, valamint az ahhoz kapcsolódó feladatok ellátására létrehozott gazdálkodó szervezet.

A (2) bekezdés alapján a társulat és a tagok e törvényben nem szabályozott vagyoni viszonyaira a Polgári Törvénykönyv (Ptk.) rendelkezéseit kell alkalmazni.

A 3. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a társulat a tagnak a társulati vagyonból való részesedéséről társulati érdekeltséget tanúsító igazolást állít ki. Az igazolásban fel kell tüntetni a tag tulajdonának a társulat használatában lévő összes erdőterülethez való arányát.

A (2) bekezdés értelmében a társulati érdekeltség a társulat vagyonából való részesedésen kívül kifejezi a társulati tagot megillető szavazati jogot, valamint a társulat használatában vagy tulajdonában lévő erdőn fennálló használat mértékét.

A 8. § (2) bekezdése szerint az alapszabályban kell meghatározni többek között a tagok jogait és kötelességeit, az erdei haszonvételek gyakorlásának általános feltételeit, a vagyoni és az

esetleges személyes közreműködés mértékének figyelembevételével a jövedelemfelosztás módját.

A 11. § (2) bekezdése értelmében a közgyűlés hatáskörébe tartozik különösen többek között az éves beszámoló elfogadása, döntés az eredményfelhasználásról és a veszteség fedezetének biztosításáról, az éves gazdasági terv elfogadása, módosítása, döntés az erdei haszonvételek természetben való gyakorlásának módjáról, a tagok által egyénileg elvégzett egyes erdőművelési munkákkal kapcsolatos elszámolás elkészítése.

A 20. § (2) bekezdése kimondja, hogy az elnök az alapszabályban meghatározott időközönként, de évente legalább egyszer köteles beszámolni a közgyűlésnek a társulat vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről, valamint saját tevékenységéről.

A 23. § (1) bekezdése szerint a tagok tulajdonosi érdekei védelmének ellátása, továbbá a társulat egész tevékenységére kiterjedő folyamatos ellenőrzés a felügyelőbizottság feladata.

A 27. § (1) bekezdése értelmében a tag alapvető joga többek között, hogy társulati érdekeltiségének valamint közreműködésének megfelelően részesedjék a gazdálkodás eredményéből; a tisztségviselőktől felvilágosítást kérjen a társulatot érintő bármely kérdésről.

A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a tagok jogait és kötelezettségeit részletesen az alapszabály, valamint a társulattal kötött tagsági megállapodások határozzák meg.

A 28. § (5) bekezdése szerint a jogszabályok, az alapszabály és az üzemterv keretei között a közgyűlés állapítja meg a társulati erdőben való gazdálkodás, valamint az erdei haszonvételek gyakorlásának részletes feltételeit.

A 29. § (5) bekezdése alapján a társulat gazdálkodásával kapcsolatos, e törvényben nem szabályozott kérdésekben a gazdasági társaságokra irányadó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

Az alperes Alapszabálya VII. fejezetének 2/1. pontja úgy rendelkezik, hogy a tag alapvető jogaira és kötelezettségeire a társulati törvény 27. §-ában foglaltak az irányadók.

A 2/2. pont szerint a tag az erdei főhaszonvételek gyakorlására a közgyűlés határozatai alapján jogosult. Ugyancsak közgyűlési határozatban kell meghatározni, hogy a mellékhaszonvételeket a tag – társulati érdekeltség arányában – milyen módon gyakorolhatja.

(Az utóbbi mondat gondolatjelek közötti szövegrészébe az „arányában” szó helyett a 2012. augusztus 13-i alapszabály-módosítást követően „hiányában” szó került, ami az alperes állítása szerint csupán elírás, míg az I. és II. r. felperesek által a 2012. augusztus 13-án megtartott közgyűlésen meghozott egyes határozatok hatályon kívül helyezése iránt az alperes ellen indított, a-i Törvényszék előtt/2012. ügyszám alatt jelenleg is folyamatban lévő perben az alapszabály módosítását elfogadó határozatot többek között ezen okból is támadják, arra hivatkozással, hogy az alapszabály ekkénti módosítása nem is volt a közgyűlés tárgya és e körben szavazás sem volt, azonban ennek a törvényszék megítélése szerint a jelen per eldöntése szempontjából nincs jelentősége.)

A felperesek és az alperes között külön tagsági megállapodás nincs.

A Gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) a társaság és a tagok közötti jogviszony szabályozása körében a tag mérleg szerinti nyereség felosztható részére való jogosultságáról, egyes társasági formáknál a társaságtól megváló tag vagyoni hozzájárulásával való elszámolásról, továbbá a társaság megszűnése esetén a vagyon tagok közötti

felosztásáról rendelkezik. A erdőbirtokossági társulatról szóló törvényhez hasonlóan rögzíti továbbá a tag tájékoztatáskérésre való jogosultságát.

A fenti jogszabályi rendelkezések és az alperes Alapszabálya sem tartalmaz olyan rendelkezést, melynek alapján az alperes a felperesekkel mint tagjaival tagsági jogviszonyuk fennállása idején köteles lenne a felperesek által kért, tagonkénti, helyrajziszámonkénti elszámolásra. Ez az alapszabály VII. fejezetének 2/5. és 2/6. pontjaiban (melyek szerint ha a tulajdonos több hrsz-ban is érdekelt, jogosultsága csak akkor keletkezhet, ha előbb – esetleg más hrsz-ban keletkezett – hátralékait, kötelezettségeit teljesíti; és a helyrajzi számonkénti érdekeltiség nem lehet ellentétes az erdőbirtokossági társulat összérdekeltiségével) írtakból sem következik, ugyanis még ha ezen alapszabályi pontok teljesülésének esetleg feltétele is a helyrajziszámonkénti nyilvántartás, amit az alperes nem vezet, abból nem következik az alperes tagokkal, tagsági viszonyuk fennállása alatt történő, tagonkénti, helyrajzi számonkénti elszámolási kötelezettsége.

Az alperes tagjainak erdőterületei a tagok tulajdonában és az alperesi társulat használatában vannak, ezért az alperes és tagjai viszonyára a Ptk. közös tulajdonra vonatkozó rendelkezései nem alkalmazhatóak, ezért a felperesek tulajdonjoguk védelmére történő hivatkozására figyelemmel a törvényszék csak utal arra, hogy közös tulajdon esetében is a birtoklás, a használat, a hasznosítás, valamint a rendes gazdálkodás körét meg nem haladó kiadások kérdésében a tulajdonostársak – ha a törvény másként nem rendelkezik – szótöbbséggel határoznak; minden tulajdonostársnak tulajdoni hányada arányában van szavazati joga (Ptk. 140. § (2) bek.), amely határozat a perbeli helyzettel összevetve a közgyűlési határozattal analóg, mellyel szemben a jogorvoslati lehetőséget az Ebtv. 36. § (2) bekezdése biztosítja a határozat által sérelmet szenvedett tag számára.

Az Erdőbirtokossági társulatról szóló törvény és az alperes Alapszabálya fenti rendelkezései alapján a törvényszék megállapította, hogy az alperes a használatában lévő, a tagjai tulajdonában maradt erdőterületek vonatkozásában végzett erdőgazdálkodási tevékenységekről és ahhoz kapcsolódó feladatok ellátásáról, a társulat vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről a tagok felé a tagok összességéből álló közgyűlésnek tartozik beszámolni, a társulat tevékenységének folyamatos ellenőrzésére, a tagok tulajdonosi érdekeinek védelmére pedig a felügyelőbizottság köteles.

Amennyiben a gazdasági társaság a működése során nem tartja be a szervezetére és működésére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket illetve a létesítő okiratában foglaltakat – pl. ha az alperes tisztségviselői a felpereseknek mint tagoknak a kért felvilágosítást valóban nem adják meg (Ebtv. 27. § (1) bek.), ha a haszonvételek gyakorlása valóban nem közgyűlési határozatok alapján történik (Ebtv. 28. § (5) bek. és Alapszabály VII. fejezet 2/2. pont), ha az Alapszabály VII. fejezetének 2/5., 2/6. pontjai helyrajzi számonkénti nyilvántartás hiányában nem teljesülnek, stb., akkor a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény 74. § (1) bekezdésének d.) pontja alapján törvényességi felügyeleti eljárásnak van helye.

A fentiekre figyelemmel a törvényszék a felperesek által feljűk az alperes számadásra kötelezése iránt előterjesztett kereseti kérelmét elutasította.

A felperesek annak megállapítására irányuló kereseti kérelme, hogy őket az alperesi társulat használatába adott erdőingatlanaik vonatkozásában az alperes által folytatott, a felperesek által kifogásolt gazdálkodás, a felperesek által hivatkozott elmaradt kitermelés folytán milyen kár érte, valamint az őket megillető elmaradt járandóságok, haszonvételek megállapítására és az azok kiadására vonatkozó alperesi kötelezésre irányuló kereseti kérelmük pedig a Pp. 123. § második mondatára figyelemmel alaptalan, tekintettel arra, hogy a teljesítés követelésének a kizártsága nem állapítható meg, a felpereseknek a megítélésük, számításaik szerint őket ért kár illetőleg elmaradt járandóságaik, haszonvételeik összegének, mennyiségének a megjelölésével lehetőségük lett volna az alperessel szemben konkrét marasztalási keresetet előterjeszteni összecszerűen megjelölt káruk megtérítésére, mennyiségileg meghatározott elmaradt járandóságaik, haszonvételeik kiadására vonatkozóan.

A fentiekre figyelemmel a törvényszék a felperesek által a káruk összegének, elmaradt járandóságaik, haszonvételeik mennyiségének a megállapítása és utóbbiak kiadására történő alperesi kötelezés iránt előterjesztett kereseti kérelmet is elutasította.

A keresetlevélben foglaltakra figyelemmel megjegyzi a törvényszék, hogy amennyiben a számadási kötelezettség megállapítása iránti kereseti kérelem alapos lett volna, a Pp. 123. §-a alapján a bírósági eljárás akkor sem terjedhetett volna ki az alperes gazdálkodásának a felperesek által indítványozott vizsgálatára és az alperes által folytatott gazdálkodás folytán a felpereseket esetlegesen ért kár összegének a meghatározására, illetőleg az esetlegesen elmaradt járandóság, haszonvétel mértékének a megállapítására; a bíróságnak az alperest csupán számadás teljesítésére lett volna módja kötelezni.

A törvényszék a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felpereseket az alperes jogi képviselői munkadíja mint perköltsége megfizetésére, melynek összegét a törvényszék a perben megtartott egy tárgyalásra, annak időtartamára, valamint az alperesi jogi képviselő által előterjesztett egy írásbeli ellenkérelemre és annak terjedelmére figyelemmel a 32/2003. (VIII. 22.) IM sz. rendelet 3. § (3) bekezdése alapján állapította meg.

A peres eljárás illetéke az Illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (1) bekezdése, (3) bekezdésének b.) pontja és 42. § (1) bekezdésének a.) pontja alapján 36.000,- Ft, melyet a felperesek pervesztességük folytán viselni kötelesek.

Az ítélet elleni fellebbezés lehetősége a Pp. 233. § (1) bekezdésén, 234. § (1) és (2) bekezdésén és 256/A. §-án alapul.

Balassagyarmat, 2013. június 12.

dr. Nádai Mónika sk.
bíró

A kiadmány hitelűl:

kiadó